

OTVORENÁ NÁRUČ

ČASOPIS CIRKEVNÉHO ZBORU EVANJELICKEJ CIRKVI A.V. NITRA, JESEŇ 2022

HRAD PREPEVNÝ

*Hrad prepevný – preklad Juraj Tranovský 1636
Hrad prepevný jest Pán Bůh náš, zbroj výborná i síla;
onť nás chrání, když satanáš své proti nám vysílá.
Ten starý nepřítel zkazit by nás chtěl,
moc a mnohá lest hrozná zbraň jeho jest,
v světě nemá rovného.*

*Nástroj lidský jest v tom špatný, I snadní jsme my k zmožení.
Však hájí nás rek udatný, ježž Bůh nám dal k spasení.
Kdo by ten byl, nevíš? Jest Kristus Ježíš,
Bůh a Pán všeho, a není jiného;
pole jistě obdrží.*

ZBOROVÝ VÝLET

V dňoch 15.-16. októbra sme sa s Božou pomocou vybrali na výlet, ktorý zorganizoval náš evanjelický a.v. zbor v Nitre. Bolo to do kraja, kde mnohí z účastníkov ešte neboli okolo Lučenca a náš pán farár tu služobne prežil desať rokov. Je to oblasť zo všetkých strán dýchajúca históriou a bratríckou tradíciou. Cestou sme pozorovali jeseň v plnej kráse, ktorá potvrdzovala, že je leto beznádejne preč. Minuli sme Zvolen, Zv. Slatinu, Vígľaš, Detvu, Kriváň, Podkriváň. Cestou do Mýtnej sme pozorovali čulý stavebný ruch výstavby úseku rýchlostnej cesty, ktorú táto časť Slovenska už naozaj potrebuje a otvoril sa nám výhľad na Novohrad, ktorého centrom je Lučenec. Lučenec a blízke okolie (Opatová, Slatinka) sú známe ako bojisko Jána Jiskru z Brandýsa a Jána Huňadyho v r. 1451- Bitka pri Lučenci. Pripomína to aj priečelie Mestského múzea, ktoré sme navštívili a každý si našiel tému, ktorá ho zaujala. Potom sme šli do obnovej židovskej synagógy z rokov 1925-26, ktorá sa po mnohých rokoch chátrania dočkala čiastočnej opravy a slúži ako multikultúrny a spoločenský stánok. Patrí medzi najväčšie v strednej Európe. Je aj pamätníkom zločinov páchaných na príslušníkoch židovskej komunity v Lučenci počas druhej svetovej vojny. Pahorky za Lučencom sú posiate dedinkami a lazmi, kde býva, žiaľ, už málo obyvateľov, známe sú z Timravíných poviedok. Poludnie nás zastihlo na Budinej. Privítal nás maličký evanjelický kostolík v ktorom sa udiala malá pobožnosť a zborová dozorkyňa nám

priblížila históriu evanjelického zboru v Budinej. Nádherné bolo stretnutie bývalých cirkevníkov s našim pánom farárom. Široká duša týchto ľudí sa nezaprela a pripravili nám pohostenie ako na hody. Neočakávali sme to, dokonca aj kultúrny program - muzika a originálne piesne z Novohradu. Zaviedli nás aj k pamätníku popraveným členom odboja z Budinej, slovenským a sovietskym partizánom. Mítko sme vnímali toto miesto a v duchu sme prosili Pána, aby sa takéto niečo už nikdy nestalo. Dedina Divín je známa hradom, ktorý v minulosti slúžil ako protiturecká pevnosť - teraz zrúcanina. Podarilo sa nám po stromoch chodníku vystúpiť naň a otvorili sa nám nádherné výhľady na tento zaujímavý kraj. Pod ním sa nachádza kaštieľ, ktorý patrí obci je po mnohých rokoch chátrania obnovený a slúži ako obecné múzeum. Ubytovali sme sa v Lučenci. Večer sme sa stretli so zborovými farármi manželmi Hroboňovcami v ev. a.v. Božom chráme v Lučenci pri večernej pobožnosti a rozhovore o ich práci na poli cirkevi. V nedeľu po raňajkách sme sa vybrali do Mýtnej, kde sme sa

zúčastnili služieb Božích vo vzácnom kostole z prelomu 12.-13. storočia, obohanom ochranným múrom a spevným valom, ktorý pretrval do tejto doby a je Národnou kultúrnou pamiatkou. V súčasnosti je priebežne reštaurovaný. Súčasťou kostola je aj drevená zvonica. Služby Božie viedol námestný farár Mgr. Samuel Velebír. Počas nich sme Pánu Bohu ďakovali za úrody zeme a spolu aj s miestnym spevokolom sme spievali pieseň Vďaka Ti Bože... O tento vzácny svätostánok sa delia s mýtovcami aj evanjelici z Dobroče, kde pán farár Boženík slúžil aj pre evanjelikov z Budinej. Po spoločnom obede s cirkevníkmi z Dobroče sme absolvovali prehliadku zámockého kaštieľa v Haliči, ktorý v minulosti prešiel tiež mnohými peripetiami a v súčasnosti slúži ako zámocký hotel a spoločensko - kultúrny objekt. Tieto dva dni spolu prežité nám zostanú určite dlho v pamäti a dúfajúc v Pána budeme sa tešiť na nasledujúce putovanie po evanjelických zboroch na Slovensku.

Ing. Miroslava Zaujcová

ANONYMITA JE PODHUBÍM PRE KONANIE ZLA

Nech sa každý z nás páči blížnemu na jeho dobro a budovanie (R 15,2)

V podzemných garážových státiach, ktoré sú nedostatočne vetrané – napríklad vo veľkých nákupných centrách – nespochybniteľne cítiť emisie zo spaľovania nafty či benzínu. Rovnaké, len v menšej koncentrácii, sú všade, kde sa pohybuje veľa áut. Predovšetkým vo veľkých mestách. Aj toto nás pred vyše 10 rokmi viedlo k zakúpeniu hybridného auta. Vtedy ich na Slovensku bolo veľmi málo. Na náš Prius som vtedy s humorom a nitrianskym nárečím hovoril: „Je jediné v meste, nido také ňesté.“ Po určitom čase som si uvedomil, že to nie je sranda jazdiť v aute, ktoré je jediné v meste. Hlavne, ak často chodíte tou istou trasou. Keď takéto auto „čosi vyvedie“, každý časom vie, kto porušuje pravidlá. Najprv som si to neuvedomoval. Hlavne do kruhového objazdu, cez ktorý chodím do práce, som

občas v netrpezlivosti vbiehal tak, že autá, ktoré mali prednosť, museli pribrzdiť. Až časom som prišiel na to, že nie som anonymný a už viac dodržiavam predpisy. Sociálne siete priniesli okrem iného aj úžasnú anonymitu. Vidíme iba meno, nie tvár. Často i toto býva „krycie“. A potom to už ide. Nadávky, zosmiešňovanie, urážanie, vyhrážanie. Samozrejme, hlavne tých najslabších. A tými sú predovšetkým menšiny. Všetky. Na všetky sa v anonymite - nie ako pri pohľade z očí do očí - ľahko útočí. Spoločnosť, aj my – príslušníci cirkví, to až na výnimky viac – menej tolerujeme. Tolerované zlo väčšinou vyústi do hrozných činov. Zdalo by sa to neveriteľným, že i do tých najsmutnejších. Vrážd nevinných ľudí. A, žiaľ, i k takému hroznému činu došlo. Známy kazateľ Daniel Pastirčák v nedávnom rozhovore zdôraznil - Boh všetko vidí. Pre Neho nie sme anonymní.

Neanonymita rezonuje aj v reformačnej teológii Martina Luthera, ktorá bude znieť v protestantských zhromaždeniach v tomto období spojenom s Pamiatkou reformácie. Plná zodpovednosť človeka za seba samého, za svoje spasenie. Nie odpustky. To, čo Luthera viedlo k tomuto poznaniu, boli predovšetkým kapitoly Listu apoštola Pavla Rímskym kresťanom. I preto som pre úvod tohto zamyslenia vybral jeden z krásnych veršov tejto časti Novej zmluvy. Pamätajte si – nie sme anonymní. A konajme na dobro blížneho.

Ján Huba, zborový dozorca
Foto: archív

TÉMY PRE MODLITEBNÍKOV

Za ukončenie vojny, za pokoj a mier.

Vojna medzi Ruskom a Ukrajinou má obrovské dopady na celý svet. Politické, spoločenské, ekonomické, ale mnohí prišli o svojich blížnych či domovy. Prosme, aby sa dokázala Božia pomoc v tomto čase.

Ž 2,1Prečo sa búria národy a ľudia vymýšľajú daromnosti?

Za pozostalých po obetiach násilia a nedbanlivosti a za trpiacich ľudí.

V poslednom období sa stali tragické dopravné nehody a tiež vražda dvoch ľudí pre ich sexuálnu orientáciu. Vyhasli vzácne životy. Prosme o pokoj pre ľudí hlboko ranených a silu pre trpiacich zvládať smútok a hnev.

Prí 10,12 Nenávisť vyvoláva rozbroje, ale láska prikrýva všetky priestupky.

Rím 15,7 Preto prijímajte sa vospolok, ako nás aj Kristus prijal na oslávenie Boha.

Za ľudí zastupujúcich občanov a spravujúcich krajinu.

V nastávajúcom období nás čakajú komunálne voľby a neskôr zvolení preberú svoju funkciu. Prosme, aby mali otvorené srdce pre všetkých a konali zodpovednú službu pred Bohom i ľuďom.

1 Tes 5,11-12 Preto sa potešujte vospolok a povzbudzujte navzájom, ako aj robíte. Prosím vás, bratia, vážte si tých medzi vami, čo namáhavo pracujú, sú vám predstavení v Pánovi a poučujú vás.

NÁJDENÉ SESTERNICE

I keby som mal ísť tmavou dolinou, nebudem sa báť zlého, lebo ty si so mnou. Tvoj prút a tvoja palica, tie sú mi útechou. Ž 23, 4

Dovoľte mi, aby som sa vám v mojom príspevku na úvod predstavila. Volám sa Beáta Brašeňová, som členkou a presbyterkou CZ ECAV na Slovensku Jasenová.

Moja mama sa volá Božena Žilíková, má 81 rokov a žije v Dolnom Kubíne. Jej korene po matkovej strane siahajú do Liptovskej Sielnice.

V Nitre žije dlhoročná členka vášho cirkevného zboru. Volá sa Želka Vranková, má 84 rokov. Obe seniorky mali svoje mamy, ktoré spájali spoločný dátum narodenia 25. 7. 1901. Boli to sestry dvojčičky, ktoré svoje detstvo a rannú mladosť prežili už dnes v zatopenej obci pod hladinou Liptovskej Mary. V súčasnosti nad hladinou vodného diela už len vyčnieva veža bývalého evanjelického kostola, kde boli sestry Mária aj Zuzana Mrázové pokrstené a neskôr v ňom obe prijali aj sviatosť manželstva.

Tak ako to už v našich životoch býva, v mladosti sa cesty sestier dvojčičiek rozišli. Želkina mamička Mária sa vydala a s manželom sa odsťahovala do úrodnej Nitry. Moja stará mama Zuzanka sa pobrala za zárobkom za svojim starším bratom Matejom do ďalekej Ameriky na dlhých päť rokov.

Sesternice Želka Vranková a Božena Žilíková, r. 2022

Odišla do služby, aby sa neskôr vrátila „do kraja“ a vydala sa za môjho starého otca Pavla Čaploviča z Jasenovej na Orave.

Sesternice a bratrance sa sporadicky počas života stretávali na prázdninách, keď mestské deti z Nitry spávali na sene v humne v Jasenovej. Želka s láskou spomína na tieto bezstarostné chvíle detstva, ktoré strávili na poli a gazdovstve v Jasenovej u mojich starých rodičov. Dnes na mieste humna so senníkom stojí môj rodinný dom.

Rodina sa navštevovala príležitostne aj naďalej, dievčatá Želka a Božka mali vždy spolu krásny vzťah. Približne pred dvoma rokmi sa mojej mame Želka odmlčala a nedvíhala ani telefón. V jeseni minulého roka sa náš cirkevný zbor zúčastnil celodenného zborového výletu v Nitre, ktorý sa konal na základe pozvania predsedníctva nitrianskeho

cirkevného zboru. Jeho súčasťou bola prehliadka starobylého mesta, ktorá vyvrcholila účasťou na ekumenickej bohoslužbe v ruinách Zoborského kláštora. Už vtedy som hľadala u zborového dozorca Janka Hubu pomoc pri pátraní po našej pani učiteľke Želke. Z maminho rozprávania som vedela, že bola aktívnou členkou nitrianskeho cirkevného zboru a pôsobila v spoločenstve evanjelických žien i v spolku Janka Kráľa. Brat dozorca mi neskôr potvrdil, že Želke je prostredníctvom evanjelickej diakonie v Nitre poskytovaná sociálna služba v jej domácom prostredí. Prešlo pár mesiacov a na moje naliehanie mi Janko Huba prostredníctvom vašej novej pani riaditeľky evanjelickej diakonie Zuzany Šurániovej podal informáciu, že Želka vzhľadom na jej nepriaznivý zdravotný stav a ťažké rodinné súženie (po strate manžela a

milovanej dcéry) sa presťahovala do zariadenia pre seniorov na Zobore, ktorého zriaďovateľom je magistrát mesta. Po tejto informácii sme sa skontaktovali so sociálnymi pracovníkmi daného zariadenia a tí nám potvrdili, že Želka je ich obyvateľkou od začiatku tohto roka. To bola pre nás s mamou skvelá správa. Určite si viete milí čitatelia tohto časopisu predstaviť tú neopísateľnú radosť 20. 8. 2022, keď sa dve posledné žijúce sesternice stretli na prekvapenie Želky v jej novom domove, počas našej návštevy Agrokomplexu v Nitre. Slzy dojatia vtedy vypadli z troch párov očí. Odvtedy sme so Želkou v telefonickom i osobnom kontakte, keďže moja dcéra začala študovať na FF UKF v Nitre a z času na čas ju do školy aj zaviezeme a navštívime i Želku. Obrovskou výhodou je, že dcéra býva v študentskom domove pár metrov od Želky.

Dovoľte mi cestou vášho zborového časopisu poďakovať aj vášmu zborovému dozorcovi Jankovi Hubovi (jeho ocino bol náš vážený jasenovský rodák), ktorého som neustále bombardovala s prosbou o pomoc pri pátraní po našej Želke. Ďakujem aj v mene Želky evanjelickej diakonii v Nitre za príkladnú starostlivosť pri jej

Súrodenci Mária, Juraj a Zuzana Mrázovci , r. 1917

opatrování v jej domácom prostredí, hlavne pani opatrovateľke Márii Meliškovej. S úžasom a obdivom sledujem prostredníctvom sociálnych sietí a vysielania mestskej televízie Nitrička, ale aj prostredníctvom tohto časopisu aktivity vášho čínorodého cirkevného zboru, ktorý vyvíja svoju činnosť vo všetkých vekových kategóriách.

Prajem vám, aby vás tento časopis aj naďalej inšpiroval, po-

vzbudzoval k láske a všeobecnému záujmu o cirkevný zbor a život viery v ňom. Zdieľajte ho elektronicky, či noste tento časopis aj vašim blízkym, ktorí nemôžu z akéhokoľvek dôvodu prísť do chrámu, aby porozumeli všetkému, čo sa deje vo vašom cirkevnom zbore, čím žije, čo ho čaká a kam napreduje v tejto ťaživej dobe, ktorú žijeme.

Beáta Brašeňová, CZ Jasenová
Foto: archív autorky

Leto zatvorilo za sebou dvere. Na trón zasadla jeseň so svojimi charakteristickými črtami, kratšími a daždivými dňami, bohatou farebnosťou a darmi úrody. Otvorila náruč hubárom a zberateľom dekorácií, zároveň vytvorila priestor na spomienky na tohtoročné horúce leto. Ani letné teploty nezabránili niektorým cirkevným zborom pripraviť Služby Božie trochu inak, netradične, a to v snahe upevniť našu vieru, stmeliť spoločenstvá, posilniť vzťahy medzi ľuďmi, spoznať to, čo bolo stvorené na načerpanie nových síl a na zamyslenie. Veď sme takmer dva roky kvôli pandémie žili v izolácii, odkázaní na počúvanie Božieho Slova v domácom prostredí. Nové okolnosti spôsobili zmeny v správaní, myslení či v názoroch – a to aj v negatívnom ponímaní.

Mňa osobne teší skutočnosť, že dištrikty, senioráty a cirkevné zbory pripravili v rámci svojej pôsobnosti Služby Božie – ako som uviedla vyššie – v netradičnom šate. Do ich prípravy sa zapojili panie farárky a páni farári, kolektívy cirkevných zborov, ale aj šikovné ruky sestier, ktoré chystali občerstvenie. Nekládli si otázku, či to má význam a koľko ľudí príde. Do priprav vložili svoj čas, lásku, odhodlanie a nadšenie.

Prvým hlbokým duchovným zážitkom bola účasť na **Zborovom dni ECAV Kremnica v Lúčkach**, kde sa nachádza kostolík, na ktorom vidieť nelútostný zub času – budúci rok oslávi 100 rokov.

Služby Božie v prírode, ktoré zorganizoval **Západný dištrikt**

v spolupráci so Zvolenským seniorátom a Cirkevným zborom ECAV Kremnica v lone Kremnických vrchov, boli podrobne a pravdivo opísané v Evanjelickom posli. Prenádherné miesto bolo priam predurčené na to, aby sme sa v bezprostrednom kontakte s krásnou prírodou a Božím svedectvom zamysleli. Na podujatie som cestovala s malou skupinou z Nitry a Diakoviec, domov sme odchádzali plní dojmov, povzbudení a vďační za celkový priebeh a za krásnu báseň Jozefa Paceka, zborového pána farára v Kremnici, s názvom *Či takto vyzerá nebeský raj?*

S rovnakým pocitom sme sa vracali domov zo **spomienkových Služieb Božích na Branči**. Ak sme si v Kremnických Baniach nadmieru užili intenzívne slnečné lúče, na Branči sme museli vytiahnuť dáždnyky. Osviežujúci dážď nám však nebránil prežívať vzácne chvíle v Božej blízkosti. Nesmierne dobre nám padlo priateľské pozvanie rodiny Otepkovej na pohostenie na ich chalupe. Vďaka patrí aj nášmu pánovi farárovi Ivanovi Boženíkovi, ktorý sa podujal na šoférovanie. Škoda, že z nitrianskeho zboru nás vycestovalo iba sedem.

Treba niečo dodať k **slávnostným Službám Božím** pri príležitosti **Evanjelického dňa 2022 v Kežmarku**? Hlavným motívom bola myšlienka Hľadme na Ježiša. Artikulárny kostol, dynamický program a kázne našich troch pánov biskupov nosnú myšlienku naplnili bezo zvyšku. Pán generálny biskup Ivan Elko nás vyzval, aby sa nás dotklo, čo sme zažili, aby nás poznačilo, čo

bolo hovorené a zvestované. Po skončení Služieb Božích sme absolvovali komentovanú prehliadku Lyceálnej knižnice s odborným výkladom. Aj tu sme cítili a prežívali všetko, čo sme si predtým vypočuli.

Nasledovali **Služby Božie v prírode pri príležitosti 75. výročia presídlenia Slovákov z Dolnej zeme**. Vďaka za ich prípravu patrí Západnému dištriktu, Bratislavskému seniorátu a Cirkevnému zboru ECAV Galanta. Služby Božie ozvláštnila dialogická kázeň pána biskupa Jána Hroboňa a Dušana Tillingera z Kanady. V rámci programu vystúpil aj nitriansky spevácky zbor a spojený spevácky zbor Diakovce a Nitra. Aj tu mi nedá nevysloviť – škoda, že ako reprezentanti nitrianskeho zboru sme sa zúčastnili iba traja (mimo členov speváckeho zboru). Do Nitry sme sa vrátili upevnení Božím Slovom a vierou.

Nemohla som vynechať **Seniorátny deň v Jablňovciach**. Hoci som váhala, ako skľbiť Jablňovce v sobotu s prípravou nedeľňajšieho obeda pre 16 členov rodiny, som povďačná Božiemu riadeniu. S dcérou Katarínou sme cestovali po vlastnej línii, aby sme sa z Jablňoviec mohli vrátiť dostatočne skoro a pustiť sa do priprav nedeľňajšej návštevy. Na mieste sme sa stretli s malou delegáciou z nitrianskeho zboru vedenú naším pánom farárom a jeho manželkou. Napokon sme odchádzali takmer medzi poslednými, čo svedčí o tom, že v spoločenstve sme sa cítili naozaj výborne a domov sa nám veru nechcelo ísť.

Završením v kalendári evanjelických podujatí bola **inštalácia zborového pána farára Jozefa Paceka za seniora Zvolenského seniorátu** v Kremnici. Chrámom sa niesli silné slová piesne č. 316: „Nežiadam si žiť v hojnosti, ale vrúcne prosím len: daruj zo svojej milosti, čo treba na každý deň, dopraj múdrosti, aby som Ťa vzýval do konca života; v Kristovi Teba poznal. Ani o česť ani slávu, veci toľko žiadané, nemodlím sa, iba pravú vieru chcem mať, môj Pane, mojou

cťou je Teba uctiť, mojou slávou vždy s Tebou byť, túžbou blízkých milovať. Nebudem Ťa ani žiadať o dlhý vek v časnosti, v šťastí mi ráč pokoru dať, v nešťastí zmužilosti. V Tvojich rukách sú moje dni, a keď príde ten posledný, obdar ma večnou spásou.“

Viem, že každý má v bežnom živote množstvo povinností a starostí. Skúsme si však nájsť čas na chvíle organizované v spoločenstvách. V duchu po-

solstva Evanjelického dňa v Kežmarku neustávajme, neklesajme, vytrvajte. Ďakujem Pánu Bohu za požehnanie a za príležitosť absolvovať všetky tieto Služby Božie. Svoje pocity som sa snažila pretaviť na papier, ale moje osobné prežívanie sa nedá slovom popísať vo všetkých jednotlivostiach. Všetko sa deje z Božej milosti. Nech sú nám slová piesne č. 316 mementom aj do našich životov.

Viera Marečková

BOH JE MAJSTROM ZÁZRAKOV

16. nedeľa po Svätej Trojici –
Vyslobodenie z otroctva smrti

Starší manželský pár. Majú už po 70-tke, v živote zažili dobré aj zlé. On strojček na srdiečku, ona operácie dolných končatín. Vychovali dvoch krásnych synov, nedávno boli na svadbe najstaršej vnučky. Sedia na chóre. V nedeľu do kostola chodili skôr nepravidelne. Zmenilo sa to, keď ich syn, už takmer 50-nik, skončil v nemocnici po dlhodobých problémoch. Nevedel sa postaviť na nohy. Bolesť, bezmocnosť. Prešiel všetkými možnými vyšetreniami. Nikto nevedel, čo s ním. Jeho vyhlídky boli smutné. Ležať dlhé mesiace na chrbte, nevedieť sa pohnúť, operácia za operáciou, ale všetko neúspešné. A tak starší manželský pár začal chodiť do kostola každú nedeľu. Modlili sa za svojho syna, modlili sa celou svojou dušou, modlilo sa aj spoločenstvo a rodina. Chceli, aby sa stal zázrak. Obyčajní ľudia, ktorí chceli tak málo, či tak veľa? Zdravie pre svojho

syna. A zázrak sa aj stal. Konečne bola jedna operácia úspešná. Všetko sa podarilo a pacient aj prežil. Keď syna prvýkrát po takmer roku postavili v nemocnici na nohy, sám tomu neveril. Začali rehabilitácie, kúpele, trpezlivé cvičenie prinieslo prvé výsledky. Ich syn mohol sedieť a napokon aj pomaličky sám chodil!

Veronika. Obyčajná ukrajinská žena. Utekla pred vojnou a napísala do nášho zboru. Hľadala pomoc pre seba a svoju dcérku. Začala takmer okamžite chodiť na Služby Božie. Našla si spoločenstvo, ľudí, s ktorými sa môže modliť. Bohu dôveruje tak mocne, že svoj život úplne zverila do Jeho rúk. Nemá čas na zúfalstvo, hoci nevie, či sa ešte niekedy uvidí so svojou rodinou. Na Pána Boha uvalila svoje útrapy, do tých najlepších rúk. Našla si zamestnanie, bývanie a priateľov. Keď ju uvidel syn toho staršieho manželského páru, ten syn, ktorý už teraz vie šoférovať a vozí rodičov do kostola,

oslovil ju. Začali sa stretávať. Veronika ho pozvala do kostola. Prišiel, hoci v tom kostole snád ešte nikdy nebol. A nevedomky si sadol presne na to isté miesto, kde na chóre sedávala jeho matka a modlila sa za neho celou svojou dušou, celou svojou bytosťou nedeľu čo nedeľu! Sedel tam pokorne, počúval Služby a ja som celý čas chválila Boha. Nevedela som sa spamätať z toho, ako sa ich cesty pretli, ako Pán všetko správne načasoval. V tú nedeľu sa stal zázrak. Pán Boh ukázal svoju milosť a vylial ju na toho, ktorého v modlitbách niesol na svojich rukách. Dal mu tú chvíľu, aby si aj ten syn uvedomil, že je milovaný Bohom. A že čokoľvek sa ešte v jeho živote stane, nebude na to sám. „Boh odpúšťa všetky previnenia, on ťa uzdravuje zo všetkých chorôb.“ (Žalm 103,3) A viete, čo sme spievali v tie Služby Božie ako posledný verš piesne, s ktorou sme sa rozchádzali? **...zostaň s nami v každý čas, v prosbách našich vyslyš nás!**

Janka Kilianová

SKRYTÉ RODY A ICH HROBY

V príjemné slnečné nedeľné popoludnie 9. októbra 2022 sme sa stretli nad obcou Nemčiňany pri obnovennej krypte rodu Kostolányi. Starosta obce Jozef Kesseg - motivovaný miestnymi historikmi - zrealizoval myšlienku obnoviť hrobku významnej rodiny. Opravu pôvodného kríža, úpravu hrobového miesta a celej prístupovej cesty. Hrobové miesto je ukryté za obcou na vyvýšenom mieste. Určite bude slúžiť ako pietne miesto k modlitbám. Pri príležitosti obnovenia hrobky sa uskutočnila milá ekumenická pietna spomienka. V obci žijú obyvatelia rímskokatolíckeho vyznania, no napriek tomu sa domáci zhromaždili okolo hrobky evanjelikov, ďakujúc za ich činnosť a rozvoj obce. Súčasťou pietnej spomienky boli spoločné modlitby a ekumenické požehnanie, tiež slávnostné odhalenie tabúl a poďakovanie sponzorom. Aj

miestni pamätníci a historici v príhovore zdôraznili, že v minulosti v nesmiernej miere tento rod podporoval rozmach obce Nemčiňany. Hoci sa v obci nachádza už len sýpka a vína pivnica vysekaná do tufovej skaly. Pivnica je bez jediného schodu a má dĺžku 50 m. Pre vinára vynikajúce, podotkol Marek Uhnák, majiteľ, ktorý uviedol, že v tejto pivnici sa nemení teplota za žiadnych okolností. Teší sa, keď môže nechať kvalitne víno vyzrieť. V Nemčiňanoch stál tiež kaštieľ rodiny Kostolányi. Mnohé sestry sa chválili, že tam mali svadbu a tak sme sa usmievali, že kto to dnes môže povedať, že mal svadbu v kaštieli. Mnohí spomínali aj tehelnú, či ovocné sady a ďalšie poľnohospodárske budovy, ktoré pomáhali obci rozvíjať sa. Celkovo možno konštatovať, že evanjelický rod Kostolányiovcov

zabezpečoval domácim a širokému okoliu živobytie.

Na vyvýšenom mieste nad obcou Nemčiňany je hrob i Alexandra Kostolányiho, ktorý bol vrchným predstaviteľom Tekovskej župy ale podľa textu aj „dozorcom“ Tekovského seniorátu. Celá rodina sa tak zaslúžila nielen o rozvoj o samotnej obce, ale pravdepodobne o zachovanie evanjelickej viery v regióne Levice, Zlaté Moravce, Kremnica, Plavé Vozokany a Zemianske Kostolany, kam siahajú historické pramene rodu Kostolányi.

Hoci nemáme veľa informácií o Tekovskom senioráte, stojí za zváženie zmapovanie celého tohto územia. Veď napríklad evanjelický kostol v Jablňovciach má silnú historickú identitu pre Dunajsko-Nitriansky seniorát v „Pukanskom regióne“ a v Zlatomoraveckom by to mohol byť práve historický evanjelický kostol v Slažanoch, ktorý je momentálne síce s opravenou strechou, ale inak v dezolátnom

stave. Práve k týmto významným pamiatkam by sme mohli zaradiť činnosť a snahu rodu Kostolányi, ktorí sa snažili budovať kostoly, fary a školy a podporovali rozmach tohto regiónu.

Ak prijaté reformácie siaha v tomto regióne do roku 1640, tak zaniknutím Tekovského seniorátu v roku 1942 možno konštatovať, že tento rod Kostolányi 300 rokov podporoval evanjelickú cirkev v tomto regióne. A to je už veľmi slušné číslo pre nejednu rodinu či priezvisko.

Stojí aj dnes za zváženie, prečo si tento kraj zamilovali. Skúste sa popoludní, napríklad aj teraz na jeseň niekedy previesť z Kalnej nad Hronom do Zlatých Moraviec cez pokojné rázovité dediny. Ďalej nájdete kaštieľ v Topoľčiankach, nádherný Skýcov, až smerom na Zemianske Kostolány. Pohľadný a pokojný región možno nie je zaujímavý pre štát,

podniky a priemysel, no je veľmi bohatý na neobjavenú históriu a jednotlivé súvislosti. Ako cirkev by sme nemali zabúdať, že aj v týchto miestach žijú ľudia a je to pre nás evanjelikov akýsi dlh. Misijný dlh nielen voči regiónu, ale aj voči rodu Kostolányi, ktorého pamiatku sme si pripomenuli v obci Nemčiňany. Veľmi krátko možno konštatovať, že skutočne to, čo zostalo z rodu Kostolányi, je ich prach a ich pamiatka. Veríme však, že sa naplnia Jóbove slová 19,25: Ja viem, že môj Vykupiteľ žije a nakoniec sa postaví nad prachom.

Ivan Boženík

Foto: archív autora

EVANJELICKÁ ZBOROVÁ DIAKONIA NITRA

V našej Evanjelickej zborovej diakonii Nitra v súčasnej dobe poskytujeme službu 15tim klientom. Rozsah opatrovania sa pohybuje od 2 hodín dennej služby až po 8 až 10 hodín denne, podľa potrieb našich drahých starkých. Naše opatrovatelky s láskou a pokorou pomáhajú našim klientom s ich všednými starosťami i radosťami, aby im výrazne zlepšili ich život.

Náš malý, teraz už čisto ženský diakonický tím doplnila nová opatrovatelka. Je to pani Nadja Lepai, ktorá prišla ku nám do Nitry z vojnou zmietanej Ukrajiny. Absolvovala opatrovateľský kurz, ktorý zvládla úspešne. V povolání opatrovatelky sa zrejme našla a v tejto práci je svedomitá, pracovitá a usmiata. Klienti, ktorých pani Nadja opatruje sú s jej službou veľmi spokojný.

V našej Evanjelickej zborovej diakonii Nitra sa v letnom období tohto roku udiala zásadná

Zuzana Šurániová, riaditeľka EZD Nitra.

zmena na poste riaditeľa diakonie. Po jedenástich rokoch úžasnej služby riaditeľa p. Milana Slezáka, som sa v júli stala riaditeľkou diakonie, ale i naďalej opatrujem našich klientov. Pracovníčkou Evanjelickej zborovej diakonie Nitra som sa stala v septembri 2012 ako opatrovatelka seniorov. V priebehu desiatich rokov mojej práce opat-

rovateľky seniorov som sa snažila pomôcť našim klientom a výrazne zlepšiť ich nepriaznivú zdravotnú alebo sociálnu situáciu. Túžim využiť svoje desaťročné skúsenosti z práce opatrovatelky, vedomosti a moje vzdelanie v sociálnej oblasti v prospech našich drahých klientov, ktorých opatrujeme alebo v budúcnosti budeme opatrovať v našej diakonii.

Som veľmi vďačná za úžasnú príležitosť viesť Evanjelickú zborovú diakoniu v Nitre, pomáhať seniorom a zlepšiť ich každodenný život. Snažím sa vo svojej práci so staršími úsmevom a láskavým pohľadom pôsobiť upokojujúcim dojmom a hlavne počúvať našich seniorov. Veľmi ma vždy teší, ak sú naši klienti spokojní, usmiati a odvdáčia sa mi širokým úsmevom.

Rozlúčka s Milanom Slezákom.

Zuzana Šurániová, riaditeľka
Ev. zborovej diakonie Nitra

Foto: archív

SAMUEL CAPRICORN ZNEL V NITRE

Dňa 2. októbra o 17:00 sa v kostole Svätého Ducha CZ ECAV Nitra konal koncert zoskupenia „Le nuove musiche“ pod vedením Jakuba Mitríka. Koncert súboru Le nuove musiche predstavoval dvoj-portrét významných skladateľov 17. storočia. Zaznela hudba geniálneho skladateľa z Benátok - Alessandra Grandiho, ktorý spolupracoval so slávnym Monteverdim a skladateľa, ktorý pôsobil aj Bratislave - Samuela Capricorna. Súbor Le nuove musiche interpretuje hudbu na dobových nástrojoch a vystúpil v jedinečnom zložení: Hilda Gulyás – soprán, Václav Jeřábek – bas, Ján Kružliak - barokové husle, Stanislav Palúch - barokové husle, Lucia Krommer - viola da gamba, Ján Prievozník – violone, Marek Čermák – organ, Jakub Mitřík - chitarrone/umelecké vedenie. Prepojenie s evanjelickým kostolom v Nitre neľahodajme len v jeho unikátnom usporiadaní a vynikajúcimi možnosťami pre duchovný či hudobný život. Ani v jedinečnom organovom nástroji na Slovensku. Symbolikou sa môže stať aj spomínaný Samuel Capricornus. Ladislav Kačič v odbornom článku z časopisu Hudobný život číslo 07-08/2015 píše: „Hudba Samuela Capricorna bola známa už za jeho života, resp. v 17. storočí prakticky v celej Európe, od Škandinávie až po Taliansko, od Francúzska po Sedmohradsko, nechýbala v žiadnej evanjelickej, ba ani katolíckej zbierke. Poznali a cenili si ju tak najväčšie authority – Schütz nazval skladby svojho mladšieho kolegu zo zbierky Opus musicum „opera virtuosa“ ako aj „bežní“ kapelníci. Azda najväčšieho

uznania sa dostalo Capricornovej hudbe od jedného z najlepších znalcov barokovej hudby S. de Brossarda, ktorý v roku 1724, teda viac než polstoročie po Capricornovej smrti, o. i. napísal, že to „bol jeden z najschopnejších skladateľov v Európe“. Nemožno sa teda čudovať, ak E. Noacková charakterizovala S. Capricorna v autoritatívnej encyklopédii MGG (1952) ako „jedného z najvplyvnejších protestantských skladateľov“ medzi Schützom a Bachom.“

Zo životopisu Samuela Capricornusa sa dozvedáme, že umrel mladý. Mal len 37 rokov. Dnešné slovo kantor v cirkevnom zbore, by bolo prislabé na ohodnotenie jeho postavenia „hudobného riaditeľa nemeckého evanjelického Kostola sv. Trojice (dnešný jezuitský kostol)“. Zaujala ma najmä jeho životná cesta, ktorou kráčal. Ako syn evanjelického farára musel utekať s rodinou z Českého prostredia pre nástup protireformácie. V článku Ladislava Kačiča sa spomína, že v jednom období písali žiadosť o podporu, akési štipendium na zimné oblečenie. Je úžasné, ako Pán Boh vedie

a formuje životy ľudí. Nie som hudobný odborník a som rád, že zvládam amatérsku hru na gitare. Ale akosi ma potešilo, že „prebachovské obdobie“ ovplyvnil mladý evanjelik s kantorskou službou v Bratislave. Tak ako osobnosť J. A. Komenského (možno s veľmi podobným príbehom detstva a mladosti) rezonuje dodnes v pedagogickej oblasti, možno i tvorba Samuela Capricorna zarezonuje nanovo v hudobnej oblasti. Vďaka hudobnému ansámbľu „Le nuove musiche“. Vďaka za priblíženie i širokej verejnosti. Zaujímavé životné cesty osobností, ktoré vo svojom životnom príbehu zanechali odkaz na slávu Božiu. Inšpirujúce pre všetkých. Aj toto podujatie a nedávny podvečerný koncert dáva nádej, že naša evanjelická cirkev má stále mnoho neobjavených osobností. Verím, že má čo ponúknuť i dnes a vzbudiť v ľuďoch chuť pracovať na Božiu slávu v akejkoľvek pracovnej oblasti či službe. Soli Deo Glória.

Ivan Boženík, 37 rokov ☺

Foto: archív autora

Spoločenstvo mužov.

Cirkevný zbor Dobroč.

Festival chrámovej piesne.

Seniorátny zborový deň v Jablňovciach.

Zborové popoludnie - príbeh kávy Augusta Roya a sestier Royových.

Capricornus v Nitre.

Zborový výlet.

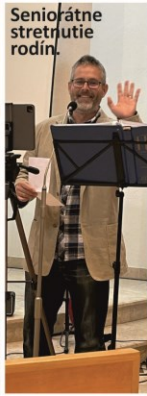
Zborový výlet.

Dorastová grilovačka na záver školského roka.

Vysokoškolská mládež.

Seniorátne stretnutie rodín.

Detský tábor.

EVANJELICKÝ A V KOSTOL SVÄTÉHO DUCHA

Brigáda v kostole - servis okien.

Bohoslužby západného distriktu na amfiteátri v Galante.

Požehnanie detí pri príležitosti začiatku školského roka.

Dorast a mládež v MRZ Jablňovce.

Deň matiek.

Ján Beňo

V nádeji vzkriesenia sme sa rozlúčili s naším presbyterom bratom Jánom Beňom. Snáď všetci poznali vysokého štíhleho pána, ktorý sedával na chóre priamo v strede. Odtiaľ je inak výborný výhľad nielen na celé dianie v kostole, ale priamo na kríž. Na poslednej rozlúčke br. dozorca Ján Huba povedal, že keď sa osádzal kríž do kostola prvý, kto vchádzal s krížom bol Janko Beňo. Keď sa niesli prvé kusy nového organu, niesol ich Ján Beňo. Dlhé roky zápasil s vážnou chorobou no Pán Boh mu doprial ešte dni v našom spoločenstve. Dlhé roky slúžil ako zborový presbyter v cirkevnom zbore ECAV Nitra. Toto je jeho posledná fotka v nemocnici, kde mi umožnili návštevu. Prosím i touto cestou si na br. Janka zaspomínať. Vďaka za jeho službu a česť jeho pamiatke.

List Židom 10,23: Pridržiame sa neochvejne vyznania nádeje, lebo verný je Ten, ktorý dal to za sľúbenie.

Dušan Novotný - 80

Gratulujeme. Brat Dušan Novotný sa dožil, krásneho životného jubilea 80 rokov života. Prajeme mu hojné Božie požehnanie, ale tiež zdravie a pokoj Boží do ďalších dní. Vyprosujeme veľa sily i pre pani manželku, ktorá ho s láskou so všetkou starostlivosťou sprevádza spoločným životom. Ďakujeme i jemu za vernú službu v presbyterstve cirkevného zboru ECAV Nitra.

Žalm 23,6 Len dobrota a milosť bude ma sprevádzať po všetky dni môjho života a bývať budem v dome Hospodinovom dlhé časy.

Služby Božie

Nedeľa, 10.00 hod.

V každú prvú nedeľu v mesiaci je v rámci Sl. Božích Večera Pánova

Detská besiedka

V každú nedeľu počas Služieb Božích

Nitriansky evanjelický spevokol

Pondelok, 16.30 hod.

Vysokoškolská mládež UNITKA

Utorok, 19.00 hod.

Kurz Slovenského jazyka pre „odídencov“

Streda, 16:00 hod. a 17:00 hod.

Stretnutie mladých mamičiek

Tretia streda v mesiaci, 18.00 hod.

Spoločenstvo evanjelických žien

Prvá streda v mesiaci, 18:00 hod.

Stretnutie mužov

Posledný pondelok v mesiaci, 18.00 hod.

Oteckovia

Tretia streda v mesiaci, 18:00 hod.

Klubík

Štvrtok, 9.30 hod.

Večer s Bibliou

Štvrtok, 15.45 hod.

Stredtýždňové Služby Božie

Štvrtok, 18.00 hod

Vyučovanie konfirmácie

Piatok, 15.15 hod.

Dorastový KLUB MM

Piatok, 17.00 hod.

Zaopatrenie Večerou Pánovou

v domácnosti, penzióne, nemocnici či v hospíci

Na požiadanie u zborového farára

Ivana Boženíka 0918 828 150

MATRIKY ROK 2022

(od 1. júla do 23. októbra 2022)

Pokrstení

Ako práve narodené nemluvniatka túžte po duchovnom čistom mlieku, aby ste ním rástli na spasenie. 1. Petra 2, 2

Mia Vajzerová, Mirka Dobiášová, Vilma Bašková /CZ Rastislavice/,
Nicolas Sabo/krst bol v CZ Bardejov/, Nataša Vranský

Konfirmovaní

Lebo Boh, ktorý povedal: Nech z temnosti zažiarí svetlo! – zažiaril v našich srdciach, aby svietilo poznanie slávy Božej v tvári Kristovej.
2. Korinským 4, 6

Alexander Martin Bakši, Oliver Holka, Nina Jančovicová, Hana Kopáčová,
Daniela Otepková, Adam Pavle

Sobášení

Ovocie spravodlivosti rozsieva sa v pokoji tým, čo tvoria pokoj.
Jakub 3, 18

Daniel Novák a Radka Absolónová

Zosnulí

Nikto z nás totiž nežije seba a nikto seba neumiera. Lebo ak žijeme, Pánovi žijeme, ak umierame, Pánovi umierame. A tak či žijeme, či umierame, Pánovi sme. Rímskym 14, 7 – 8

Kristína Vrlíková 82r., Mária Tóthová 92 r., Oľga Maruniaková 76r., Jozef Hulík 70r.,
Eva Kečkéšová 77r., Karol Čanaky 97r., Veronika Studená 83r., Ján Zajac 65r.,
Ján Beňo 78r.

Časopis Otvorená náruč vydáva Cirkevný zbor ECAV Nitra, Sládkovičova 12, 949 01 Nitra.
Mobil farára Ivana Boženíka: 0918 828 150, farskyurad@ecavnr.sk, www.ecavnr.sk.
Číslo účtu: SK18 7500 0000 0040 0509 5481. Redakčná rada: Ivan Boženík, Ján Huba, Nina Pastieriková, Janka Kilianová. Grafická úprava a sadzba: Nina Pastieriková. Jazyková úprava: Eva Hubová.

OBRANA

Obrana Augsburského vyznania – odpoveď na dôvody protivníkov

Držme sa teda toho, čo vyznáva cirkev, že sme spasení z milosrdenstva. A aby tu niekto neuvažoval takto: ak máme byť spasení z milosrdenstva, neistá bude nádej, ak tí, ktorých sa spása týka, nekonajú pre ňu nič, čím by sa odlišovali od tých, ktorých sa netýka: zodpovieme aj jemu. Zdá sa, že scholastici práve z tohto dôvodu vyhúťali zásluhy podľa záslužnosti. Lebo tento dôvod môže veľmi povzbudiť ľudského ducha. Odpovieme teda nakrátko. Práve preto, aby nádej bola pevná, a aby bol jasný rozdiel medzi tými, ktorých sa spása týka a tými, ktorých sa netýka, musíme si byť istí v tom, že sme spasení z milosrdenstva. Len takto jednoducho povedané, zdá sa to byť nezmyselným. Lebo pred zákonom a na ľudských súdoch právo alebo dlh bývajú isté, milosrdenstvo však neisté. No inak je to na Božom súde. Tu totiž milosrdenstvo má jasné a isté zasľúbenie a Boží rozkaz. Evanjelium vlastne je rozkaz, ktorý káže veriť, že Boh sa s nami zmieril pre Krista. Lebo neposlal Boh Syna na svet, aby odsúdil svet, ale aby ho spasil.